

Prvi poizkus na Kamniško sedlo pozimi.

Spisal Rudolf Badiura.

In to ti nič ni mar,
Da ... kličejo ... ostani! Ostani! —
Nazaj, nazaj — v planinski raj!
Simon Gregorčič.

Dne 5. in 6. januarja 1908. — Meli in ribali so si ozeble roke ter sopli vanje potniki na jutranjem kamniškem vlakcu. Nevoljno so cep-tale z nogami ženice in urno jim je šla govorica izpod šklepetajočih zob o „strpenskem“ mrazu po novem letu. — Uh, ta zima! Kdaj je bo konec?“

A pri svoji zgovornosti bi že morda zasukale pogovor na kaj drugega, da se niso bile zbudle njih oči ob ostrih špičakih in cepinih mladih dveh turistov, sedečih v gornjem delu istega kupeja. Le-tadva oči-vidno nista bila njih mnenja. Brisala in topila sta ledene rože po šipi, z žarečih lic se jima je čitala radost, da sta zadela na tako ugodno vreme, mela sta si roke, a ne toliko morda vsled mraza, marveč od veselja nad takim jutrom.

„Lejte si no“ — se je čulo za hrbtom — „kako zavérovana gledata na hribe! O Kamniškem sedlu se menita ... Za božjo voljo, sedaj, v tem snegu in ledu ... pa v gore? — — Za ves svet ne! ... Eh, kaj neki imata od tega?“ — — —

Med dolgočasno vožnjo je bilo začetkoma še nekam zabavno poslušati domačo, pristno govorico naših sosed. Sčasoma pa nama je jelo postajati to modrovanje o zimi in turistikki vedno težje prebavljivo. Prišedši v Kamnik sva raditega najprvo krenila v gostilno. — Tam sva si primerno postregla, pa tudi priskrbela še nekaj provianta ter z njim nabasala nahrbtnika, da nista več kazala sramotnih gub. —

Krog pol 10. ure dopoldan sva se naposled optala in odpravila na že davno zaželjeno pot, kamor naju je gnalo neko izredno, neodoljivo hrepenenje. Uprav otročje sva se razveselila zunaj mesta živahne, po tako dolgem letu zopet oživele zimske pesmice: škrips, škrap, škrips, škrap ... po zamrznjeni sneženi cesti. Vstopila sva v jasno, belo, prostrano ravan. Skrivnostno je zažuborela in pljuskala ob ledenih ploščah čista, svetlozelena Bistrica, žarko solnce se nama je smehljalo, kakor že dolgo ne, z bližnje gorice so doneli slovesno stranski zvonovi. Tako lepo, tako glasno so peli, čisto novo pesem, veselo, oživljajočo ter naju pozdravljali v slovo ...

Sam ne vem, kako, čudno mi je bilo ta dan pri srcu. Nisem bil prvič na tej poti, vendar se mi je

zdelo, kot da odhajam danes v nov, popolnoma neznan svet. In čim bolj so branili, čim bolj so naju svarili, tem huje me je gnalo naprej!

Zimi v svate! Samo to je čutilo in vsledtega tako nemirno bilo srce. Slutilo je naprej, da se mu obeta nekaj lepega, krasnega, bajnega ... prav kakor sem sanjal marsikatero temno noč ...

Ozka a dodobra shojena gaz naju je peljala v Bistrico. Po svežih stopinjah sva pa opazila, da tokrat nisva edina na tej poti. In res. Na Kopskih sva došla petero izletnikov — v veliko začudenje celo tri dame vmes — ki jih je tudi ta dan izvabilo prekrasno jutro v prosto naravo. Pospremili so nas do turistične kočice S. P. D. v Bistriškem Koncu. Na dolgo smo se tam poslavljali, le vodnik omenjene družbe nama je stisnil gorko roko s kratkimi besedami: Da nisem rodbinski oče, koj bi jo udaril z vama ...

Najina družba je odšla na drugo stran, čez izsušeno strugo Prosekovo k logarju, midva pa sva odločila za nekaj minut nahrbtnike pred zapuščeno kočico na klopi. Ni pa se nama dalo posedati na njej. Ker je bilo zmanjkalo gazi, sva hotela biti čimprej na jasnem, kakšna bo nadaljna pot po snegu, je li dovolj trd, bo li držal? Šla sva ga takoj poizkusit.

Hodila sva krog verande, klopi ter letala in teptala krog samevajočega javora pred kočico ... škrips, škrap, škrips, škrap ... Kako drugače sedaj le-tod, sva se domislila! — Pred nekaj meseci komaj smo se še zverali tu naokrog v prijazni senci javorovi. Po mehki, duhteči livadi smo polegali ter gledali za lahkokrillimi, pisanimi metulji. In nad nami, po zelenih vejicah, so se zibale drobne gorske ptičice, razveseljujoče nas z milimi melodijami ... Ničesar več. — A kdo bi tožil! Čuj: škrips, škrap, škrips, škrap ... Ej, zimske melodije! Da bi naju le te spremljale in ne utihnile prekmalu!

Zadovoljna in veselih nad sva odkorakala naprej po zadnji ravninici mimo ivnatih smrečic in prišla do orientacijske table (poleg Uršičeve bajte), ki kaže na Kamniško sedlo.

Še enkrat sva se ozrla nazaj čez tiho poljano mirnega Konca, nato pa izginila v bukov gozd. Zavila sva desno navkreber po stari stezi proti Rdeči griči nad Rokovnjaškimi luknjami. Po vijocih se serpentinah sva opazala le malo, komaj za dobro ped snega. Prehitro in bolj pa sva občutila pezo slad-

kega bremena najinih nahrbtnikov. Izprva sva se bila malo zasopla, zato sva morala tupatam postati. Pri tem sva se uprla in naslonila na kakšno primerno bukev ter odvalila nanjo najini bremeni, seveda se pa vsled teh prav nobena niti malce ni zganila in ne zmenila. Kaj je to za tako jaka, vsem vetrovom kljubujoča debela? — In vendar to niso bile več one ponosne bukve, ki so se še pred kratkim tako košatile, tajno šepetale v vrhah, takrat, ko je še šuštel zeleno listje... Deblo za deblom se le še steguje sedaj, a sama gola rebra so to, polomljene so veje, oropane, oledenele... Obupane štrle v nebo... A solnce visoko, ki vse vidi in vse ve, se jim smeja sedaj in roga tako ponižanim in čutila sva mimogredoč, kako je kanila z njih marsikatera kaplja kot težka solza ter pljusnila glasno ob tla...

Počasi sva prispela do vznožja Rdeče griče, pod njene modrikaste, laboraste, visoke stene. Dolge in debele sveče, nalik jamskim kapnikom, so visele raz mogočni pomol čez pot. Hitro in previdno sva smuknila podnje in že sva sedela za le-temi „orglami“. Tam sva si slekla vroči „kamižoli“, kajti debele kaplje so tudi nama že polzele po hrbtu od pripekajočega solnca, ko sva hodila v klanec.

Rob, po katerem sva se nato polahkoma spenjala kvišku, nama ni prizadeval — dasi strm in kamenit — nikakršnih nepravil, ker je bil že docela kopen. Sneg na njem ne strpi dolgo. Premalo je obrastel, zato ga veter razpuha.

Šele pri Rokovnjaških luknjah sva zadela zopet na trajen sneg, trd in debel za komolec.

Vsakomur, ki je že kdaj ali pa še bo potoval na Kamniško sedlo — ob sezoni je to pač otročjelahko — ostane del steze od Rokovnjaških lukenj naprej izmed vsega pota morda v najprijaznejšem spominu. — Po napornem klanecu stopiš na mehko stezo, ki se vleče vzporedno nad globokovdrto strugo pod Dedcem. Sveži hlad, prepojen z vonjem rumenih cvetov divje akacije, te oveva, na uho ti udarja močno šumenje mnogokrat padajočega gorskega potoka, ki bije, ruje in divja čez skaline, močno se mu mudi v naročje Bistrice. V prijetni senci pod zeleno streho potuješ, a kar ti je morda najbolj všeč, hodiš tod ves čas po ravnem, vseskoz do jarka med Brano in Planjavo, ki drži v Klin. Edinole kratka bližnjica, ki te prestavi na jahalno stezo kneza Windischgrätza, je malo strmo nagnjena.

Nekaj le pogrešaš tod ob sezoni. Razgleda nimaš ali vsaj ne takega, tako divnega kakor sva ga občudovala midva ta dan. Koliko lepša se mi je zdela prav ta dan promenada pred fantastičnim Dedcem nad ivnatimi, kosmatimi hostami! Prevzel me je veličastni sklep Repovega kota, nad katerim so se zlatile Zeleniške špice, lepe sosede Dedčeve.

Kaj malo sva se menila na tem potu. Opazovala in gledala sva le te znane kraje, katerih še nikdar nisva zrla tako mičnih, kot ravno sedaj v bajni zimski obleki.

Naenkrat pa nama zamoti nekaj oči, kar nama je že vso pot in že mnogo tednov delalo toliko pomislekov o tem potu: stala sva pred prvim plazom! — Nehote sva se malo čudno spogledala ob mogočni, visoki masi in nagromadenih kupih trdega snega, nakupičenega z oglatim kamenjem, ki se je odkrhalo od skal, ter pomešanega s prstjo, z listi, odcepljenimi vejami itd.

„Če bi sedajle pribobnel in se vsul?... A kaj bi! — Kar je imelo navzdol, podričalo je že. Več ne more...“

In zaletela sva se — plaz izvrstno drži — v smelih skokih počrez. — Nekaj sekund, in bila sva onstran.

Ne dolgo nato sva zadela še na drugo, tretjo in četrto, zadnjo plaznico, ki prestrežejo to pot, in sva dospela do jarka pod Klinom.

Tu je razpotje. „Po stari ali jahalni?“ — Ne da bi se dolgo pomišljevala, sva pokazala hrbet Dedcu in se odločila za staro pešpot, ki je mnogo krajša. Odcepi se na levo v gozd in pripelje skoro naravnost, vzporedno ob celem jarku navzgor v Klin, dočim se izgubi jahalna daleč v stran proti Repovemu kotu ter se zvija v dolgočasnih serpentinah semtertja, preden vjame staro pot vrh jarka.

Sledu pota ni bilo več zaznati. Držala sva se markacij, ki so pa bile zelo nizko, komaj za komolec ali še ne nad snegom, toliko ga je že ležalo tod. Toda kakšen sneg je bil to? — Mehak, ojužen, zelo se je vdajal. Že sva se bala, da bo treba prenočiti v pastirski koči v Klinu ter tam počakati jutra, da se sneg zopet strdi. Gazila sva in gazila, da bi kmalu izgubila vso dobro voljo, ki sva jo prinesla do semkaj. Da, huda, trda zagozda za najino veselo razpoloženje je bil ta Klin. Jela sva tarnati nad omečenim snegom, seveda ni prav nič izdalo. Ni se hotel popeljšati in utrditi.

Pač — ali kdaj? Gori šele koncem jarka, ko sva izstopila iz gozda in se nama je odprl lep raven dol pod gričami Spodnje Brane, tam nekako, kjer se križata stara in jahalna pot nad onim studenčkom, kjer se nažlempujejo sezonski turisti.

Kako sva zopet radosti poskočila, ko sva se začutila na trdem srenju! Da, srenj, to je kaj drugega! Pomislite le: nič robotčega kamenja, ne mokre polzeče trave, nobene korenine in tudi ne grmovja — ampak samo trdna, ravna snežena tla. Hodi se kot po tlaku. O, še lepše, kot po svetlih, srebrnih prepogah.

To je bilo zopet nekaj za naju!

Krepko, glasno sva pozdravila to izpremembo, da je odmevalo od skal. Stresla se je vsa tišina, zbežala sta mir in samota, ki sta se naselila tod, odkar je nehala in izginilo življenje v Klinu, pod planoto, kjer stoji pastirska koča. Škrips, škrap, škrips...

„Stoj! Psst!“ mi zasika tovariš nakrat. Tudi sam sem čul, zabrlizgal je nekje nad nama divji kozel.“

„Aha! Lej ga! O, še več, eden, dva, tri, štiri...“ A kot bi trenil, že tudi ni bilo nobenega. V divjih skokih so se razpršili in izginili nama izpred oči. — Ah, to so vam živalice, ti divji kozli, to rečem! Urni, gibčni, poskočni — in pri tem gotovi kot le kaj.

Komaj sva se medtem pomaknila za nekaj korakov dalje, sva jih ugledala že zopet. Ali kje že! Rinili so že v Branine stene, onkraj male dolinice, in kar cela rajda! — Vpošev, po zelo strmih snežiščih so poskakovali, lepo drug za drugim, meni nič tebi nič, kot mi n. pr. po ravnem, a brez cepina in derez! Naštela sva jih 17.

Prvi so se bili že umaknili čez rob, zadnji pa so si menda domislili: Ej, kam bi tako dirjali? Saj se poznamo, dva znana hribovca. Ne storita nam nič — sta brez pihavnikov.

In ustavili so se. Stegovali so pokonci vratove. Kako moško, rekel bi, elegantno - ponosno se ti znajo postaviti! Gledali so radovedno za nama, kaj neki imava sedaj tukaj opraviti? Res, človek bi kar gledal in gledal te brhke živali!

A mudilo se nama je naprej in radovedna sva bila na pastirsko kočo. V lahnem ovinku sva zavila povprek čez zadnjo strmo teraso, kjer stoji pastirska koča.

Pozdravljena! Razveselila sva se je kot stare znanke, ki je že bogve kako dolgo ne bi bila videla. A začudeno so nama obličale oči prvi hip nad nenavadno njeno sedanjo podobo.

Predstavljalasva si jo le vedno sredi smaragdno-zelenih trav, sočnate planinske paše, v kateri polegajo ali prehajajo krotke dimke, liske, gosto cretje in rušje jo je obdajalo tam zadaj poleg majhnih, pritlikavih smrečič pod visokimi mecesni, spredaj na robu in ob vsej poti do nje jo diči neograjen vrtec ljubkih planinskih rožic in posamezni grmički rdečega gričevnika.

Kar ni je bilo več spoznati! Nad pol metra visoko zamedena tiči sedaj v snegu in vse kroginkrog nje tja do sivih čeri in peči je skrbno zavito, varno odeto v debel zimski kožuh. Vse pregrnjeno, nobenih detajlov več in ostrih črt, vse zravnano, zakopano. Podoba smrti. Mrtvaški prt pogrnjen? Da, tako bi marsikdo potožil, tako bi dejali ljudje.

Kaj še? — Kako lene se mi zde take misli!

Globoko spanje narave se mi le zdi to. Sniva, spi le in miruje sedaj po dolgotrajnem delu, da odpočije, da si zbere novih moči, svežih kali. A smrti ni.

Saj ona ne umrje! O ne... Pride njen čas, pokliče jo zopet žarko solnce na dan in zopet vstane, oživi. Le pri nas, pozemskih potnikih je drugače... kadar mi ležemo, kadar mi zaspimo za vedno...

Precej dela sva imela, preden sva bila odkopala sneg pred duricami, da sva se zrinila v bajto. Takoj sva se udomačila v njej. Postavila sva na ognjišče samovar, ga napolnila s snegom in podkurila. Živo se je zasukal krog njega ter jel plapolati modrikasti plamenček. — Medtem pa sva globoko posegla v nahrbtnike, se dodobrega zopet pokrepčala in potem še oživila z gorkim čajem.

Rada bi se še dalj pomudila v koči. A žal, solncu se ne da zaklicati: stoj! kadar in kakor bi se ravno komu zljubilo. Iz temne kočee sva stopila spet v jasno poljano, ki se razprostira malo nad njo, nad zadnjimi mecesni.

Divna okolica! — Na levi navpične, grozeče stene Brane (2247 m), na desni visok dolgi hrbet pred Planjavo (2392 m), pred nama spredaj koncem ravnine strmo pobočje, vrh katerega sva si želela doseči najin današnji cilj: Kamniško kočo S. P. D. na sedlu (1879 m).

Posebno krasna je bila širokoplečata Planjava z južnim hrptom v divni popoldanski razsvetljavi. Razločil si lahko vse njene posameznosti: gladke in navpične, žlebičaste stene, špičaste mnogolike njene griče, zadelane robove, previseče police in ostre snežene grebene, ki so zrlji na nenavadna potnika o tem času. Lep prizor so nama pa nudili tudi blesteči vrhni robovi Brane proti solnčni strani, in kaj zanimivo je bilo opazovati senčno stran Brane. Davno se je bilo že namreč obrnilo solnce od njene vzhodne stene, vendar je bila še izborna osvetljena zbog močnih refleksov z nasprotnih sneženih sten Planjavinih.

Moralo je že biti krog treh popoldan. Poznala sva to po široki, modri senci, ki jo je vrgla topošpičasta Brana že čez sredo sneženega polja med seboj in Planjavo. Večkrat sva se opomnila, da se bo treba podvizati, a resno nama ni bilo. Ne vem, kar nič se nama ni mudilo odtod, od tako nenavadnih prizorov. — Le kadar se je pritihotapila kurja polt pod jopič, takrat sva se spet pomaknila dalje, bodreč se: da pojdiva, pojdiva!

A glej ga spaka! Je že prišlo zopet kaj, kar naju je zmotilo v najinih trdnih sklepkih. Prikazala se je zopet tropa divjih koz. Črn, droben roj — kakih 30 skupaj — je pridrvel z vrha Kamniškega sedla. Najbrže je bil napovedan o tistem času konec

promenadi pred Kamniško kočo, ter so se hotele o mraku pomakniti proti Klinu. Večkrat so obstali gamzi, ko pa so naju opazili, so izpremenili koj nekoliko prejšnjo smer na levo ter drvili mimo nad nama čez strma snežišča v Planjavo.

Malo nato pa sva ustrelila lepega kozla! — Zgodilo se je to za ono veliko, mogočno skalo, ki sameva sredi že preje omenjene ravnine. Bilo pa je tako-le:

Sneg se je bil začel zopet vdajati. Zdaj je žoknila moja, zdaj tovariševa noga v ojužen sneg, pričelo se je prav kot prej na Klinu. „Ali bo to trajalo do vrha?“ — Zato sva se obrnila na levo, tik pod Branino skalovje, ter hotela tako po njenih strmih snegovih po trdem do koče, namesto da bi gazila zopet v južnem snegu v prejšnji smeri, naravnost navzgor.

Se pa tudi nisva varala začetkoma. Prišla sva na trdi, strmi srenj, kjer sva si morala celo natveziti dereze. Tudi cepina sta nama izvrstno služila. A vrh snežišča sva stala pred skoro navpičnim bregom, česar prej oddaleč nisva mogla razločiti.

Kaj sedaj? — Nazaj do prejšnje skale?... Predaleč... Nerodno...

„Počakaj, naj poizkusim,“ se ponudi tovariš, „pogledam, kakšen je sneg.“

Šla mu je trda. Cepin ni bil za rabo, tla, dasi robačo kamenje, vsa oledenela, sneg pa prhak. A trma ga je gnala naprej.

Uvidel sem takoj, da ne morem več za njim po razdrapani poti. Napeto sem mu pa sledil z očmi, boječ se, da mu ne izpodrknje. Šele, ko se je bil preplazil čez najhujše, in sem videl, da ga izgubim kmalu iz vidika, mu zakličem:

„Traverziram proti Kamrici — drži se vedno bolj desno — nad robom brega se snideva.“

In bil sem sam.

Pojemala je že moč dnevne svetlobe. Polmrak je udušil že vse kontraste blagodejnih barv po okolici, neka dolgočasna sivost se je naperjala pred menoj v bližinah, tam daleč spodaj pa, znad savske ravani je vstajala gosta, natlačena megla, v kateri so se pogrezovali in potapljali vedno bolj in bolj le še malo osvetljeni vrhovi premnogih gričev in holmov.

Objela me je težka samota in tišina...

Hitro sem premeril teren pred seboj in si v mislih zarisal pot. Sestop po najmanj 60—70° strmeh padcu navzdol ni bil nič kaj prijeten ter mi je vzelo dobro četrto ure, preden sem si bil skopal zadnjo stopinjo že ves potan. Prišel sem nato na varnejšo teraso in v urnih skokih sem obkrožil kočljivi grič. Tu je še držal sneg. Čim bolj pa sem se jel približevati Planjavini strani, dolini med njo in gričem,

kjer vodi poletni markirana pot, tem slabša in mehkejša so mi postajala tla pod nogami.

Odpel sem si dereze ter jih zamenjal s krplici. A žal tudi ti obroči mi niso dosti pomagali, kajti moral sem vsakokrat potegniti z nogo vred tudi precejšnjo težo mokrega snega, ki se je bil oprijel krplic...

Dospevši do Kamrice, sem snel še krplice, naveličal sem se jih popolnoma. Naslonil sem se ob njeno skalo ter polagal dlani po ploščati ledeni steni. Kako dobro je to delo napetim, žarečim rokam, kako je to hladilo!...

Dalje je bila mala, kakih 15 metrov dolga ravninica, koncem nje pa sem stal ob bregu nemilega spomina... Čezenj?... Hic Rhodus!...

Motril sem strmino... — Velja! — Samo malce se še oddahnem...

Na delo! — — Lotil sem se ga. Kako pa sem lezel in gazil, s tem naj ne morim dragega čitatelja... Tudi sam ne vem več, srečno sem vse pozabil še isti dan... Le na nekaj se še spominjam dobro: enkrat sem bil obstal nekje na tem bregu, menda že precej ob vrhnem robu... do pasu v snegu, z glavo, uprto na križem rok čez cepin... oči so se zabodle v tla, v monotono belo materijo, stotine in stotine drobkanih zrnč snega... pred katerimi je jela odpovedovati volja — — — Tresla, šibila so se kolena — bil je najhujši občutek — — —

Ti je li treba tega?... Oj užitka!... tvoje gore... Ha, ha... Idealist — norec...

In že sem zamižal, kot da nečem nič videti, nič slišati, nič misliti... „Samo malo odpočijem“ — — — v istem trenutku pa me spreleti nekaj ter prešine do mozga:

„Pokonci glavo!!“...

Izderem cepin in se obrnem, kot da sem čul odnekod glas prijatelja... Nikogar — a! —

Gorelo, krvavelo je na daljnem obzorju... Srebrne grmade: notranjski Snežnik, hrvaška Kapela i. dr. so žareli kot divni, daljni kresovi iznad valovitega, meglenelega, umazanorumenkastega morja, nad njimi pa se je vzel čarobnobarvni mavrični pas, tenko in mehko izgubljač se in pojemajoč više in više v sinji nebesni svod — — — Zdaj tu, zdaj tam so se prikazovale trepetajoče lučke-zvezdice, tik poleg levega roba Brane se je prizibal veličastni krajec, poleg njega je drhtela svetla večernica. Po grozečih skalinah in strmih snegovih Braninih in Planjavinih pred menoj pa se je izlila purpurna miloba, v bajni violet so štrleli ponosni vrhni robovi... Spomnil sem se nehote Segantinija.

Luč nebeška — svetla zarja! — Ne samo na daljnem obzorju — tudi v mojem tesnem srcu je zasvetilo in zažarelo, novo veselje mi je vzkipelo in

neznana skrivna moč mi je vnovič napolnila vse ude in mišice...

Naprej! Kvišku!!

Bleda mesečina mi je svetila čez strmo nagnjeni sneg, vse je bila le ena krasna, blesteča srebrna ploskev... „Tako škoda“ — sem si mislil — „vse bom razdrupal, vse poteptal, pogazil in polomil...“

Ah, da je to srenj! — — sem tožil semtertja potrpežljivo, ril in se kopal dalje navkreber, postajal in zopet gazil...

Ufff... Še tole teraso! — Do onega kupčka — 20 korakov — še pol — samo še pet... Sedaj pa na desno! — Aha, trši sneg — bravo! — — Da, takle je boljši... grampav je... Se že spomnim... raze... mora imeti... lepe rezljane figure... O, da... saj gre vse! Samo voljo treba imeti... in mir... Hočem! Moram! — — a samo nič prehitevati... Hopsa... Od cretja pa le proč! Ta zanikarna podloga snega!... Bo!... Dobro, da kukajo vun čopki... ognem se vam... Le, počasi... nič mi ne uide... No, ampak sedaj pač že ne more biti več daleč, samo na levo... tamle, tistele peči... pod Planjavo... fotografirala sva še pred par meseci Kamniško kočo...

Ah, kod neki on sedajle gazi?... Da le ni zašel preveč na levo!...

Hoo-op! — — — Hoop, Hoop, Hop, Ho... Nič... samo moj odmev... gotovo se je kam zagledal... ta mesečina... Planjava... njen mirni, resni obraz...

In tako je šlo dalje. Od enega grebena zameta do drugega grebena, od vala do vala, od točke do točke, od lise do lise, katero so pač vjele napete oči — dokler se ni bila pokazala na bajnoblestečem belem polju črna silhueta...

Ali je on?

Hola! — — Hola, holahola, la... — Hahiv, hahiv, haiv, iv... To je on! — — —

Zableščal je refleks njegovega povzdignjenega cepina — jaz sem mu zavihtel s čepico... vse, vse, ves trud, napor je bil pozabljen... Zmaga! — —

Toliko se je še pomudila jasna luna, da je pričakala in videla: kako si stisneta roki dva tovariša na svojem cilju, osamljena, sredi snega in zaledenelega skalovja, kako jima zaigra izraz najčistejše sreče na prepadenih licih po trdo priborjeni zmagi! Potem pa — ko so zaškripala vrata Kamniške kočice S. P. D. — se je nagnila za Brano, odšla je posvetit, iskat, se li še kod drugod snideta dva v enakem veselju, v isti zadovoljnosti in sreči?! — — —

Iz Bistrice, podolgovatega, a stisnjenege „fjorda“, pa so vstale iz sivega morja gorske vile v lahnih, belih tančicah. Visoko so se dvignile, se združile v veselo kolo ter odhitele porajat krog stare, častitljive glave čujočega Dedca...

Drugi dan. — — Na vse jutro po blagodejnem spancu sta bila že dva gosta pri naju, ko sva komaj izpregledala izpod gorkih odej v Kamniški koči: mraz in pa dobra, „židana“ volja... Prvi je izpregledal moj tovariš, ki se mi je jel navesglas krotati: Kakšen pa si? — Pusti, da te fotografiram — mroz v postelji Kamniške kočice... Poškili sem navzdol pod nos — vsi brki v ledu!...

Kmalu pa sva se domislila, da bo treba vstati. Krčila sva se vkupe in naširoko zdehala pred grozno to mislijo! In morda bi se še dolgo pogajala in iskala vsak svojih vzrokov, kdo ima večji privilegij, da se še malo „pocrklja“, če bi naju ne bil bodril lepi, rumeni žarek skozi gornje okence nad vratmi, ki je prisijal ravno na rožnatobleščeči nos plakativnega „Floriana“ s povzdignjenim kozarčkom!

Hitro sva vsledtega poskočila v svoje hlačnice in smuknila v čevlje, kakor menda ob nobenem alarmu, ko sva nosila mesto nahrbtnika kosmati tor-nister.

In pogled skozi okno! Ta naju je šele nagnal!...

Planila sva vun — zajtrk nama še namar ni prišel — in sva že drvila proti vrhu... škrips, škrap, škrips, škrap... Ob vsakem poskoku in prestopu pa je zablislila in se posvetila čela snežena plan v milijonskih, čarobnih demantih...

Spehana sva se ustavila šele na vrhu, tam, kjer se prevali pot v sezoni navzdol na Okrešelj, sredi veličastnega alpsko-paradnega kroga Brane, Turske gore, Rinke, Mrzlice, Ojstrice, Planjave...

Obstala sva in obmolknila presenečena, kot očarana rajske divote, nepopisno lepega novega zimskega sveta!! — — —

Zbegano so nama uhajale oči sem ter tja, kot da ne vedo, kam se imajo najpoprej obrniti, kaj najpoprej občudovati: ali čistoto bele, blesteče snežne planjave z mogočnimi, krasno risanimi zameti, ali veličastne stavbe kroginkrog v globokem vsemirju ponosno kipečih savinjskih velikanov, ali v daljni horizont, v jasne, čiste daljave preko mej naše domovine?...

Božje solnce! — Tolike svetlobe, svečanega sijaja in prelestnega bleska mi niso še zrle oči... Ej, tega ni videti v mestu! Naj vam li to opišem?... Hinavec — kdor bi si domneval to popisati! — —

Ko se je bilo stopilo in obledelo prvo zlato jutranjega solnca po bajnih vrhovih, sva se vrnila v kočico... Gost dim se je prikadil iz dimnika — pripravljala sva si zajtrk — malco — kosilo, vse obenem. Nato pa, ko sva si bila privezala želodca, sva šla vdrugo na vrh fotografirat in si natančneje ogledat posamezne zanimivosti zimskega gospodarja vetra, pravega mojstra v snegu! Koliko zanimivosti! Da, to velja videti!

Pohajanje po vrhnem robu — kjer pa treba vse opreznosti in pameti, da se ne posankaš v nekaj sekundah v Logarsko dolino! — nama je čimdalje bolj ugajalo. Bilo je namreč popolnoma brez vetra in — dasi marsikdo ne verjame — zelo toplo, tako, da sva si slekla suknji in pohajala sem ter tja pri fotografiranju v samih sweatrih!

Škoda le, da sva se morala slednjič, krog 11. ure dopoldan, že pobrati odtod. — Kaj bi dala, če bi mogla ostati vsaj še en dan v tej veličastni samoti in krasoti! — Pa hotela sva posneti še ob ugodni razsvetljavi nekaj prizorov ob poti navzdol v Klinu.

V Klinu sva se seveda zopet zabavala nad gamzi, še več! — pravijo, da je vse življenje tod sedaj izumrlo — prepodila sva celo veverico, ko sva drvila čez srenj in niže ob poti pozdravila naju je siničica: ciza-ciza-cizarara . . .

Kaj sva hotela še več! — —

Prišla sva srečno zopet nazaj v dolino — v mrzlo meglo — — in tako je minil moj veliki dan, ki ga prištevam najlepšim v svojem življenju. Spoznal sem takrat, kar mi je bilo sicer vedno tako blizu, a žal do tedaj neznano: zimo v naših alpah — nov svet! — — —

Prijateljem.

Zložil Anton Medved.

O bratje moji, kaj nas je vezalo
na časa in prostora ozko ped?
Vse naše delo — mar zasluži hvalo?
Začrta mar za sabo trajen sled?

In ako ne — čemu življenje naše
od zibelke do groba brez miru?
Čemu bridkosti in sladkosti čaše
in beganje in tveganje — čemu?

Mi pojdemo, odkoder ni vrnitve,
in mladec se oddahne starca prost.
Opravijo pogrebne se molitve,
in prst bo naša postelj, črv naš gost.

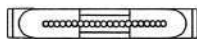
Pa bodi spomenik za naše grobe
izklesan kamen ali boren mah,
navek od solnčne ločeni svetlobe,
razsuti v prah budili bomo strah.

In duša naša — ali bo živela
in sama sebe se zavedala?
Bo li trobenta sodnji dan grmela,
in zemlja se v pepel sesedala?

O bratje, kaj uče nas knjige néme,
kaj vest šepče, kaj razlaga um?
Da razdvojeni uklonimo teme,
zatrimo v sebi delavni pogum?

O ne! Mi verujmo! Pokonci glavo
gradimo si čez dvomov brezдно most!
Doseči smoter — to je naše pravo,
iskati smoter — naša je dolžnost.

Pa bodi spomenik za naše grobe
izklesan kamen ali mah zelen,
duh, ki je želel in iskal svetlobe,
doseže smoter — v Bogu razsvetljen.

Gorje.

Zložil Anton Medved.

Gorje mu, kdor v življenju,
zaprt v samotni hram,
bolesti svoje toži
zidovom gluhih sam!

Kdor nima ene duše,
da truden poleg nje
zaupno bi razkrival,
kaj čuti mu srce!

Ko pride bela žena,
on leže v hladni stan,
v življenju in po smrti
enako — zakopan.

